TEKST • JOHAN DÉMOED

WANNEER BEGINT EEN MENSENLEVEN?

Dat de meeste christenpolitici vinden dat een leven bij de bevruchting begint, ligt in de lijn der verwachting. Maar dat de meeste biologen (68%) hetzelfde zeggen, is verrassend. Dat is een van de onderzoeksuitkomsten van Steven Jacobs, die een paar maanden geleden aan de universiteit van Chicago promoveerde.

Aan wie kun je de vraag 'wanneer begint een mensenleven?' het beste stellen: aan een filosoof, theoloog, rechtsgeleerde of bioloog? 80% van de 2899 ondervraagde Amerikanen kiest voor de bioloog, stelt Steven Jacobs in zijn proefschrift. Of die Amerikanen nu pro-choice zijn ('baas in eigen buik') of pro-life ('abortus staat gelijk aan moord'), beide groepen hechten veel waarde aan het biologenantwoord.
Niet voor niets stak Jacobs daarom veel tijd in het benaderen van biologen. Uiteindelijk beantwoordden 2794 van hen de vraag wanneer biologisch gezien een mensenleven begint. Puttend uit hun wetenschappelijke kennis en ervaring antwoordden 1898 biologen (68%) dat een leven bij de bevruchting begint, en nog eens 10% noemde een moment ver voordat een foetus buiten de baarmoeder levensvatbaar is. Denk daarbij aan het moment waarop de bevruchte eicel (zygote) zich in de baarmoederwand nestelt, de eerste celdeling, de eerste hartslag of de eerste hersengolf.

In Nederland mag een zwangerschap tot 24 weken worden afgebroken. Wordt er dan slechts een stukje levenloos weefsel weggehaald? Wie dat zegt heeft 78% van de biologen niet aan zijn zijde, zo laat Jacobs onderzoek zien. Want als je de denklijn van deze biologen consequent doortrekt, moet je zelfs zeggen dat elke abortus betekent dat er een mensenleven in de moederschoot wordt afgesneden. Puur wetenschappelijk bekeken dus.
Dat is nogal wat! Het was voor Steven Jacobs dan ook niet makkelijk om zijn onderzoek uit te voeren. Telkens liep hij tegen obstakels aan. Daniel Payne van nieuwswebsite *The College Reporter* interviewde hem en bood een boeiende blik achter de schermen. Een van de personen waar Jacobs vragen aan stelde beschuldigde hem bijvoorbeeld van boosaardige bedoelingen. Jacobs: „Hij dreigde mijn werk te saboteren door andere biologen te vertellen dat ze niet aan mijn studie moesten deelnemen. Die professor klaagde me aan bij de ethische commissie van mijn faculteit."
Gelukkig had Jacobs een adviseur in de arm genomen. Die verdedigde hem voor de commissie, waarna Jacobs zijn onderzoek kon voortzetten. Maar het duurde niet lang of hij moest opnieuw zijn onderzoek stoppen. „Er werd tegen me gezegd dat mijn onderzoek door de Ku Klux Klan leek te zijn ontwikkeld (…) en dat ik me moest schamen omdat ik de reputatie van de universiteit van Chicago schaadde."
De reacties van sommige respondenten verwoordden kernachtig waar de schoen van het onderzoek wringt. Een bioloog reageerde: 'Abortus gaat niet over biologie. Gebruik dit onderzoek niet om te zeggen: "Kijk, zelfs biologen zijn pro-life", want dat is absoluut niet wat mijn antwoorden betekenen.'
Een ander schreef: 'Als wetenschapper ben ik het ermee eens dat het leven bij de bevruchting begint. Maar als burger van deze democratie steun ik het vrouwenrecht om te kiezen. Vanuit dat perspectief hang ik de mening aan dat leven bij de eerste hartslag begint.'
Dat is 21 dagen na de bevruchting; ruim voor de wettelijk toegestane abortusgrens van 24 weken.

En Jacobs? Die is gepromoveerd. Maar of hij ooit op een universiteit kan werken...? „Ik hoorde regelmatig dat ik geen baan in de academische wereld kan krijgen; dat ik het niet moest proberen. Er is mij verteld dat een christelijke school me misschien zou aannemen." Toch heeft hij geen spijt van zijn onderneming. „Ik wist wat er ging gebeuren voordat ik eraan begon en zei tegen mezelf dat ik dit zou doen omwille van het onderzoek, niet omwille van mijn carrière." Dat is de prijs die Jacobs wilde betalen om de wetenschap en het publieke debat over abortus een stap verder te helpen. Het mag wat kosten… **w**

• WEET MEER:
www.weet-magazine.nl/levensbegin1
www.weet-magazine.nl/levensbegin2